1848

4732 (2) 1101-ԱՀ

ՃԱՌ

Արտասանեալ 'ի հանդիսի [illegible] [illegible] գումարելոյ 'ի Լա-զարեան Ճեմարանի Արեւելեան լեզուաց՝ որ 'ի Մոսկուա 'ի Սեպտ. 1848 ամ.

'Ի խրախճանականս հանդիսի՝ ուր սիրտք ամենայն լի՛ են զուարթութեամբ, արժա՛ն է և լեզուաց զուրախականն բարբառել. և կարի՛ եւս [illegible]: Քանզի մեծարեալ ակմբի գալ գումարել 'ի տեղւոջս, և միայն միայն դարձեալ ծաղկելոյ դիմաց ժողովումն՝ եկելոյ հասելոյ բարութեան է կատարար, բարութեան սուրբ՝ որ որչափ ցանկալի մերոց Հայրենասիրաց էր, այնչափ և անկալլի 'ի դարուց հետէ:

Եւ ինչ Հարք մեր՝ յամին առաջնում՝ նոյն և 'ի վերջինս՝ խնդալից յորդոր կամաւորութեամբ զբնակարանութիւն լքեալ Հայրենիս ընդ քաղցրագոյն երկնաւ՝ ձեպէին անկանել 'ի բացական վայրս յըտաշունչն Հիւսիսոյ, եթէ ոչ առ երջանկանալ առ յոյժ զկնոնս որդւոյ իւրեանց կամ դէթ զորդւոյն որդւոյ: Եւ ահա ոչ նոքա 'ի յուսոյն՝ զոր ունէին՝ խաբեցան, և ոչ մեք անմասն 'ի բարենշան աւուրս գտաք 'ի խնդութենէ:

Եթէ ողջոյն աւուրք էին՝ յորժամ դժխեմ բաղդ

2004

Հայաստանի ձեռ զԹագին նորա ճաճանչ շիջուցանելոյ, ջանայր և զորդիսն ՚ի հոգեզարդն իմաստից լուսոյ Թափուր ամենևին դնել՝ անագորոյն յարուցեալ ոսոխ ընդդէմ Հայկեանս դպրութեան, զՄերուժան ասեմ զուրացողն, զԹիմուրն — Լանկ, և զայլս յեղեռնականայն ՚ի չարին արբանեկաց, արդ ժամ իսկ է մեզ խայտալոյ և ցնծալոյ, և ցնծալով՝ զԱստուածն մեր օրհնելոյ զամենայն բարեաց պարգևատու ։ Օվ դարձեալ ահա, դարձեալ վերստին ՚ի մեզ ակն նորա հայեցաւ քաղցրութեամբ. հայեցաւ՝ և անտես չարար. հաճեցաւ նա (Թէ օրէն իցէ այսպէս ասել) զուարԹացուցանել զոսկերս Հարց մերոց՝ որդւոցս ողորմելով ։

Ո՛ անքնին Տեսչութիւն... Յերբեմն ժամանակի ընդ այլալեզուայն բուռն գաւազանօք նուիրականն մեր բարբառ՝ ընդ նմին և սուրբ կրօն՝ անհնարին կրէր հալածանս, և գրեա Թէ ՚ի գլորման կայր վտանգի. իսկ այժմ ամենայն ուրեք բարեպաշտագոյնք ՚ի Թագաւորաց և յիշխանաց, որպէս լսեմքս և տեսանեմք, ջան և փոյԹ ՚ի մէջ առնուն իմաստուն հոգողութեամբ զնոցին հրահանգման յամենայն ՚ի վարժոցս աճեցուցանել ։

Ըստ սոցուն պարտին առաքինանալ և դք մանկամ՝ Հայրենեայն օգտի և բարգաւաճանաց կամեցողք իցեն ։ Քանզի ազգի իւրաքանչիւր հաստատութեան կրկին հիմունք են՝ ըստ իս, Լեզու, և Կրօնք. յորոց վերայ և այլքն ամենայն կարգաց լաւութեանց յօրինուածութիւնք ամբարձեալ կանգնային ։ Ուրանօր ազգայնոյ լեզուին պահպանութեան և պայծառութեան հոգ խնամոյ ո՛չ իցէ, անդ և կրօնիցն յակաստանի կալ՝ չէ՛ հնար. և ՚ի կրօնիցն անկանել՝ անկած իսկ լինիցի և ազգն, և կոչեսցի ո՛չ՝ այնուհետև՝ ազգ, այլ՝ չազգ ։

638-2007

Երանի՛ կարդամ, բի՛ւր կարդամ երանի մերոյ ժամանակիս մանկտւոյ, որք ընդ տեսանել զլոյս արեւու աչօք մարմնականօք՝ անդէն և զհոգւոյն կամ զմտացն փութան զուարթացուցանել զերբս 'ի սկզբնաբոյս հասակին՝ լոյս առեալ 'ի շահաւէտագոյն գիտութեանց։ Այլ ե՛ւ նոցա այս աջողէ, եթէ ո՛չ անդուլ ջանիւք և ամենագովելի սատարութեամբ մերոյ Իշխանապետաց՝ նախանձաւորաց ազգիս բարութեան։

Գիտէ՛ աշխարհ, և խոստովանի՛ իսկ ամենայն լեզու Հայկեան, զի Լազարեանցս Տուն անդստին յաւուրց առաջնոց բազմադէմ երախտաւորութեամբն առ իւր Հայրենիս՝ օրինակ պանծալի հանդիսացեալ ճշմարիտ ազգասիրութեան, գիտա՛ց յաւէտ 'ի նոյն և զայլս խրախուսել․ և յարդ իսկ դադարէ ո՛չ՝ յայնպէսն առաքինանալոյ՝ օժանս բարեաց ազգին յաւելլով։ Ահա՛ և արդիւնք իրայն՝ վկայ անշուշտ ասացելումս կան բանի։

Արեւելեանս անուանեալ Լեզուաց Ճեմարան, մշտընջենաս արդարև յիշատակ Աստուածատուրն Տոհմիս, որ 'ի հիմնարկութենէն և այսր գո՛գ իբրու բիւրաւորաց եղօվ Մայր մանկանց՝ ջամբէր նոցա աննախանձաբար զկամատից զկաթն, արդ իսկ առաւելագո՛յն արժանացեալ շնորհի և խնամողօրէն պաշտպանութեան ՕԳՈՍՏԱՓԱՌ ԿԱՅՍԵՐ Մեծին ասեմ ՆԻԿՈՂԱՅՈՍԻ, զբարձրագոյն Լսարանի (որում Ռուսականն բարբառ անուն տայ Լիցէյ) ընկալաւ զկանոնադրութիւն՝ յընդարձակել և ևս զառաքինաւէտն վարժից զասպարէզ։

Զի՞նչ ուրեմն յայսմ հետէ Հայկազն Հայրենասէր.— Զուարճասցի՛ զուարճանալով՝ յորժամ տեսանիցէ անտէն զքաջուշիմ մանկտւոյ ճեմել աջողաքա՛յլ՝ 'ի վարժս վեհագունից գիտութեանցն թեւակոխելով։ Զի՞նչ ապա

և մեք. — Բազցուք զերանս մեր և զսիրտս՝ օրհնել զկեանս ՆԻԿՈՂԱՅՈՍԻ զՄեծի Ինքնակալին Ռուսսաց, հաստատութիւն յԱստուծոյ մաղթելով Աթոռոյ Թագաւորութեան Նորա։ Օրհնեսցուք և զկեանս Ձեր՝ ո՛ Պայազատազարմ Իշխանապետք՝ Արամեանս ազին հզօր Խնամակալութք· օրհնեսցուք զՁեզ, օրհնեսցուք զբարեբուն շառաւեղսդ Լազարեան Տոհմի· որք ո՛չ միայն սատար հաստահիմն հաստատութեան հանդիսացայք ցայսօր համբաւաւոնչս Ճեմարանի (որ հոգևոր արգանդն է վերածնութեան մանկանց՝ երկրորդ յետ աւազանին լուսաւորութեան), այլ և գումարս դրամոց ՚ի կառոյս դպրոցաց և յեկեղեցեաց կանգնումն ՚ի տեղիս տեղիս՝ առատաձեռնեալ, ազգս ազգս օգտակարաց մատենից ՚ի լոյս ընծայեցուցեալ, ձեռն օգնականութեան առ փտանգեալս կարկառեալ· հաց լեալ՝ աղքատաց քաղցելոց բրդեալ, սիրով քաղցրութեամբ առ ընկերսն կալեա մատուցեալ, յամենայնի ամենայնիւ յօգուտ և ՚ի պայծառութիւն Հայրենեաց՝ անձնանուէր վաստակեալ, ՚ի նոյն և զմի մի ՚ի մերձակայսն և ՚ի հեռաւորաց քաջալեր բանիւք վառեալ, այո՛ արդարև բիւրուց բարութեանց ազգիս Ճանաչիք մատակարարք։

[illegible]

Աւագ վարժապետ լեզուի Հայոց
Մսեր Գրիգորեան Զմիւռնացի։

ПЕЧАТАТЬ ПОЗВОЛЯЕТСЯ,

на основаніи § 61 Высочайше утвержденнаго Уставъ Лазаревскаго Института Восточныхъ языковъ съ разрѣшенія Начальства. 1848. Сентября 16 дня.